

NỘI DUNG BÀI HỌC – VĂN 7 - TUẦN 23

NĂM HỌC: 2019 - 2020

Tập làm văn

BỐ CỤC VÀ PHƯƠNG PHÁP LẬP LUẬN TRONG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN (2 tiết)

I. MỐI QUAN HỆ GIỮA BỐ CỤC VÀ LẬP LUẬN

VD: SGK/30

- Bố cục bài văn gồm có 3 phần:
 - + Mở bài: giới thiệu về tinh thần yêu nước của nhân dân ta.
 - + Thân bài: cụ thể hoá luận điểm lớn bằng các luận điểm nhỏ:
 - + Kết bài: nêu bốn phận chúng ta ngày nay trong việc phát huy tinh thần yêu nước.
- Các phương pháp lập luận trong bài:
 - + Hàng ngang 1: quan hệ nhân - quả
 - + Hàng ngang 2: quan hệ nhân - quả
 - + Hàng ngang 3: Tổng - phân - hợp
 - + Hàng ngang 4: Suy luận tương đồng
 - + Hàng dọc 1: suy luận tương đồng theo thời gian.
 - + Hàng dọc 2: suy luận tương đồng theo thời gian
 - + Hàng dọc 3: Quan hệ so sánh, nhân quả, suy lý

❖ Ghi nhớ:

SGK/31

II. LUYỆN TẬP

• DẶN DÒ

Hoàn thành bài tập trong SGK trang 31, 32

LUYỆN TẬP VỀ PHƯƠNG PHÁP LẬP LUẬN TRONG VĂN NGHỊ LUẬN (2 tiết)

I. LẬP LUẬN TRONG ĐỜI SỐNG

VD: SGK/32, 33

Câu 1:

Luận cứ	Kết luận
Hôm nay trời mưa	chúng ta không đi chơi công viên nữa.
Vì qua sách em học được nhiều điều	em rất thích đọc sách
Trời nóng quá	đi ăn kem đi
Nguyên nhân	Kết quả

Có thể hoán đổi vị trí giữa luận cứ và kết luận, ví dụ:

Chúng ta không đi chơi công viên nữa, (vì) hôm nay trời mưa.

Câu 2: Bổ sung luận cứ cho các kết luận:

- Em rất yêu trường em vì nó rất đẹp.
- Nói dối rất có hại vì sẽ làm mất lòng tin của mọi người.
- Mệt quá, nghỉ một lát để nghe nhạc thôi.
- Cá không ăn muối cá ươn. Con không nghe lời cha mẹ, trăm đường con hư nên trẻ em cần biết nghe lời cha mẹ.
- Đi tham quan sẽ biết thêm được nhiều điều mới lạ nên em rất thích đi tham quan.

Câu 3: Viết tiếp phần kết luận.

- Ngồi mãi ở nhà chán lắm phải ra ngoài
- Ngày mai đã thi rồi mà bài vở còn nhiều quá phải học thôi
- Nhiều bạn nói năng thật khó nghe khiến cho người khác khó chịu

d. Các bạn đã lớn rồi, làm anh làm chị chúng nó *cho nên phải làm gương cho các em*.

e. Cậu này ham bóng đá thật *chẳng chịu chơi môn khác*.

II. LẬP LUẬN TRONG VĂN NGHỊ LUẬN

Câu 1: Luận điểm trong văn nghị luận là những kết luận có tính khái quát, có ý nghĩa phổ biến đối với xã hội, khác với những kết luận của lập luận trong đời sống là những luận điểm gắn với những tình huống giao tiếp nhất định.

Câu 2: Với đề bài "Sách là người bạn lớn của con người", có thể đặt ra những câu hỏi như sau:

- Vì sao lại nói "Sách là người bạn lớn của con người"? Vì sách rất có ích đối với con người.
- Ích lợi của sách đối với đời sống con người thể hiện cụ thể ở những phương diện nào?
- Trong thực tế, ích lợi của sách thể hiện ra sao? Những sự việc cụ thể nào cho thấy ích lợi của sách?
- Nhận rõ ích lợi to lớn của sách như vậy, chúng ta sẽ làm gì?

Câu 3:

a. Rút ra kết luận làm thành luận điểm:

- Thầy bói xem voi: Phải có cái nhìn toàn diện trước sự vật, hiện tượng.
- Éch ngồi đáy giếng: Không được chủ quan, kiêu ngạo.

b. Xây dựng cách lập luận:

- Thầy bói xem voi: Muốn hiểu biết được sự vật, hiện tượng nào đó cần phải có cái nhìn toàn diện. (quan hệ điều kiện – kết quả)
- Éch ngồi đáy giếng: Không được chủ quan, kiêu ngạo mà phải cố gắng mở rộng tầm hiểu biết của mình. (quan hệ suy luận bác bỏ – khẳng định)

*** DẶN DÒ**

Hoàn thành bài tập sau đây:

Dựa theo bài *Đừng sợ vấp ngã* (trang 41-42 SGK) và *Không nên sợ sai lầm* (trang 43 SGK) để lập luận cho luận điểm: “Chớ nên rụt rè, nhút nhát”.